

Musk Mania

De 5 waanzinnige
succesprincipes
van Elon Musk

HANS VAN DER LOO & PATRICK DAVIDSON

vakmedianet

Inhoudsopgave

Voorwoord <i>door Eva de Valk</i>	5
Inleiding	7
1. De woelige wereld van de Wavemaker	13
2. De vlucht van Elon Musk	17
3. Elon Musk: zeldzaam saai?	27
4. <i>Principe 1</i> : Bied hoop in bange dagen	33
5. <i>Principe 2</i> : Neem waanzinnig goed waar	43
6. <i>Principe 3</i> : Mik op Mars	51
7. <i>Principe 4</i> : Speel om te winnen	65
8. <i>Principe 5</i> : Breng mensen in beweging	75
9. De golf gaat verder	89
Nawoord <i>door Martijn Arets</i>	97
Dankwoord	99
Bronnen	101
Wavemakers	104

Voorwoord

Diep onder de indruk. Zo verliet ik de Tesla-fabriek in Fremont, gelegen aan de andere kant van de baai van Silicon Valley, na een bezoek voor een reportage voor *NRC Handelsblad*. In een stralend witte fabriek werkten mensen, ondersteund door felrode hypermoderne robots aan de productie van Tesla's elektrische luxe sedan Model S. Aan het einde van de fabriek was een lopende band, waar eigenaren hun gepersonaliseerde exemplaar onder luid gejuich in ontvangst konden nemen.

Ik bezocht de fabriek begin 2013. Er waren toen slechts enkele duizenden Tesla's verkocht en het was nog volstrekt onduidelijk of consumenten de overstap naar de elektrische auto wilden wagen. Toch was het me al snel duidelijk dat hier iets bijzonders aan de hand was. Hier werkten duizenden medewerkers die heilig geloofden in de missie van oprichter Elon Musk: de auto van de toekomst is duurzaam, luxe, sexy en in ieder opzicht uitmuntend. In hoog tempo en buiten zinnen van enthousiasme werd ik gewezen op alle details: het gigantische touchscreen! De kofferbak aan de voorzijde, waar normaal gesproken de motor zit! En natuurlijk de waanzinnig krachtige batterij die de auto vanuit stilstand in 5,6 seconden naar 100 kilometer per uur kan brengen!

Die meeslepende opwinding over een product had ik eerder alleen gezien bij producten van Apple. Elon Musk wordt in Silicon Valley dan ook gezien als dé opvolger van Steve Jobs. Waar Jobs de scepter zwaaide over Apple, leidt Musk maar

liefst twee bedrijven: Tesla en ruimtevaartbedrijf SpaceX. Naast een revolutie op het gebied van duurzame energie, wil Musk ook nog Mars koloniseren, mocht de aarde ooit onleefbaar worden.

Grote dromen werkelijkheid maken, dat is de rode draad in het leven van Elon Musk. Op het eerste oog lijken Musks ambities jongensdromen: snelle auto's en raketten. Maar achter die jongensdromen zit een grotere visie. Die lees je verderop in dit boek.

In Nederland moeten we vaak een beetje gniffelen om zulke vergezichten. Toch is het de moeite waard om je te verdiepen in Musks gedachtegoed. Want hij heeft niet alleen grootse ambities, maar weet deze ook bijzonder vaak te realiseren. Kijk naar Tesla: kort na mijn bezoek riep de Amerikaanse consumentenbond Model S uit tot de beste auto ooit.

Elon Musk is een Wavemaker, schrijven Hans van der Loo en Patrick Davidson. Met een heldere visie, lef, wilskracht en het vermogen om mensen om zich heen in beweging te brengen, weet hij de wereld te veranderen. Hoe dat precies werkt, lees je in dit boek. Want ook als je niet twee bedrijven tegelijk wilt runnen of wilt sterven op Mars, is Elon Musk iemand die je kan inspireren om je dromen na te jagen. Aan de hand van de lessen van Musk laten Hans en Patrick zien: iedereen kan het verschil maken in de dingen die we doen.

Eva de Valk,
Techjournalist en auteur van Silicon Valley

Inleiding

‘Hé jongens, ik denk dat we die raket zelf wel kunnen bouwen.’

Elon Musk

Elon Musk, de ultieme Wavemaker

1 april 2016: wereldwijd staan tienduizenden mensen in de rij om een auto te kopen die alleen nog op papier bestaat. Voor duizend dollar mogen ze zich de virtuele eigenaar noemen van een elektrische auto die over een tot twee jaar leverbaar is: de Tesla Model 3.

Een paar dagen daarna neemt Tesla de Gigafactory in gebruik. Deze gigantische batterijfabriek produceert innovatieve batterijen die drie keer sterker en beter zijn dan tot nu toe mogelijk was. Draait de fabriek straks op volle toeren, dan moet dat verschil nóg groter worden. En is Tesla in één klap de grootste batterijenproducent ter wereld. Maar dat is vooral een leuke bijkomstigheid. De fabriek is namelijk meer dan een winstmachine. De droom van een duurzame wereld staat voorop. Tesla maakt zelfs de blauwdrukken

van de fabriek openbaar, zodat ook anderen kunnen meewerken aan de duurzaamheidsdroom.

Weer een paar dagen later slaagt het Amerikaanse bedrijf SpaceX erin voor het eerst in de geschiedenis een raket te laten landen op een klein, onbemand platform dat in zee drijft. Volgens een deskundige een prestatie die vergelijkbaar is met het 'tijdens stormachtig weer schieten van een potlood over het Empire State, om het vervolgens te laten landen op een schoenendoos'. Op de videobeelden lijkt het alsof je een 'gewone' raketlancering ziet, maar dan achteruit afgespeeld. Midden op zee wordt de torenhoge ranke raket feilloos geparkeerd op het dek van een schip. Klaar voor het volgende retourtje. Want daar is het allemaal om te doen: het hergebruik van een raket moet net zo makkelijk worden als het starten van je auto.

De ultieme Wavemaker: dromer, denker en doener

Drie waanzinnige prestaties binnen één week. Met steeds dezelfde man als drijvende kracht: de in Zuid-Afrika geboren Canadees-Amerikaanse Elon Musk. Uitvinder, ondernemer, investeerder en wereldverbeteraar. De man die hermetisch gesloten werelden binnenstormt en daar vervolgens iedereen met zijn prestaties omverblaast. Weinigen lukt het om als nieuwkomer in de auto-industrie voet aan de grond te krijgen. Musk ontketende met zijn Tesla's binnen no-time een revolutie op het gebied van elektrisch rijden. Zijn ruimtevaartbedrijf SpaceX neemt het met recyclebare, betaalbare raketten succesvol op tegen het behoorlijk gesloten bolwerk van NASA, Boeing, Lockheed Martin en de Russen.

Tijdens onze intensieve speurtocht naar Wavemakers (lees vooral verder om te weten wat we daarmee bedoelen),

stuitten we steeds weer op Musk. Voor ons is hij zowel de belichaming als uitvergroting van een Wavemaker. Musk is veel meer dan alleen uitvinder, ondernemer en investeerder. Hij gedijt niet alleen op golven van verandering, hij slaagt er in zelf golven te veroorzaken. Hoe waanzinnig zijn ideeën ook klinken, hij ziet kans ze te verwezenlijken. Hoe? Door zijn hart te volgen en te doen wat hij écht wil. Nu zijn er meer die dat doen. Maar Musk heeft daarbij een fenomenale denk- en verbeeldingskracht, waardoor hij ziet waar anderen aan voorbijlopen. Tel daarbij op de durf om uit te komen voor zijn torenhoge ambities, het vermogen om zijn dromen voor zich te laten werken, de daadkracht om voor tien of misschien wel voor honderd te werken én het talent om zelf de beste talenten aan te trekken. Want Musk laat de uitwerking van die plannen over aan mensen die er minstens zo sterk in geloven als hij. Hij laat zien hoe je in je eentje de wereld kunt veranderen. Door zelf een golf van vernieuwing op gang te brengen en anderen daarin mee te nemen.

Je houdt van hem of je haat hem

Sommigen vinden Musks plannen een tikkeltje *over the top*. Anderen noemen ze zelfs megalomaan en verwerpelijk. Zo-als wel vaker bij uitgesproken persoonlijkheden: je houdt van hem of je haat hem. Die eerste groep groeit het hardst. Overall waar hij komt, stromen mensen toe: hoogwaardigheidsbekleders die hem beschouwen als een nieuwe bron van werkgelegenheid, managers die zich laven aan zijn toekomstvoorspellingen, en het grote publiek dat geen genoeg lijkt te krijgen van zijn wijsheden en inspirerende verhalen. Want Musk vuurt in moordend tempo allerlei revolutionaire ideeën op ons af, van nieuwe vormen van energieopwekking en een supersnel transportmiddel, tot een revolutionaire methode om tunnels te boren. En meer: hij maakt het ook nog eens waar.

In de huid van Elon Musk

In dit boek leggen we de vijf leidende principes bloot van het succes van Wavemakers in het algemeen en van Elon Musk in het bijzonder. Nu is Elon Musk bepaald geen onbeschreven blad. In 2015 verscheen een uitgebreide biografie. Op internet circuleren duizenden blogs en honderden videofilmpjes. Honderden artikelen zijn er al over hem geschreven. En toch komen we nog geregeld mensen tegen die nooit van hem hebben gehoord of die hooguit een paar oppervlakkige dingen van hem weten: 'O, dat is die man van die elektrische auto's' of 'Is dat niet die mafkees die naar Mars wil?'

Naast een snelle en makkelijke toegang tot de wondere wereld van Musk, krijg je de kans om in zijn huid te kruipen. Leer van hem. Denk groots. Durf. Zet door. Wees een Wavemaker. Op jouw eigen manier. Er zijn maar weinig mensen die kunnen of durven wat Musk doet. Dat hoeft ook niet. Maar in een tijd waarin de golven van vernieuwing op elkaar botsen en klotsen, is het zaak het vernieuwingsvuur in jezelf te laten ontbranden.

Desgevraagd zegt twintig procent van de Nederlandse werknemers zichzelf te beschouwen als een gangmaker van verandering. Tachtig procent doet dat dus niet. Wij hopen dat het lezen van dit boek je daarvoor wel de juiste vonk geeft. Laat met Musk als voorbeeld de Wavemaker-principes je fantasie prikkelen. En maak vervolgens vooral de stap van dromen en denken naar doen: zet de principes in om je eigen handelingsruimte te vergroten en het voor jou ondenkbare te presteren.

De vijf principes om golven te maken

- 1. Bied hoop in bange dagen**
- 2. Neem waanzinnig goed waar**
- 3. Mik op Mars**
- 4. Speel om te winnen**
- 5. Breng mensen in beweging**

Voor een echte wereldveranderende golf gaat het ook altijd om je eigen persoonlijke touch. Bij Elon Musk zijn dat zijn bijzondere persoonlijkheidsprofiel en de unieke combinatie van dromer (visie), denker (wetenschappelijke onderbouwing) en doener (ondernemer). Minstens zo belangrijk is het feit dat hij wordt gedreven door een soort oerkracht. Dat is ook wat we bedoelen met ‘manie’.

Maak kennis met Elon Musk en leer hoe hij de vijf principes van de Wavemaker op onnavolgbare wijze toepast.

1

De woelige wereld van de Wavemaker

‘Ik denk dat gewone mensen ervoor kunnen kiezen om bijzonder te zijn.’

Elon Musk

Een halfnaakte jongen danst op een heuvel. Terwijl hij de meest waanzinnige moves laat zien, komt er een tweede danser bij. En nog een. Uiteindelijk krijgt het kleine groepje koplopers gezelschap van steeds meer toestromende enthousiastelingen en voordat we het weten is de bergheuvel veranderd in een kluwen dansende mensen. Eén eenzame danser die een hele meute in beweging weet te brengen... het lijkt magie. Maar dat is het niet. Het is de kracht van de Wavemaker.

Traditionele leiders varen een stabiele koers in een sfeer van zekerheid en vertrouwen. Maar in deze tijd van vluchtigheid, onzekerheid en complexiteit is er steeds meer behoefte aan dynamiek in plaats van stabiliteit. Aan leiders die snel in actie komen en voortdurend in beweging blijven. Aan mensen die op golven gedijen, maar die ook zelf golven veroorzaken. Dat zijn Wavemakers. Wavemakers zijn

spelbrekers, hoopbieders, gangmakers en verspreiders. Ze doorbreken bestaande structuren en vanzelfsprekendheden en creëren nieuwe mogelijkheden. Ze kijken altijd vooruit, bieden perspectief en hoop in bange tijden. Niet door te kijken naar wat er mis is, maar door te zien wat wel kan. Ze inspireren niet alleen, maar zijn ook gangmakers die hun nek durven uit te steken en die gedreven werken aan de realisatie van hun vaak torenhoge ambities. Ze doen vandaag al wat morgen nodig is. Wavemakers zijn daardoor de drijvende kracht achter allerlei nieuwe initiatieven, nieuwe ideeën en gedragingen die zich massaal en razendsnel over de wereld verspreiden. Daarmee hebben ze grote invloed op het denken en handelen van anderen. Ook op dat van jou. Ze gedijen in een woelige wereld. En ze houden die woelingen ook zelf in stand. Want ze weten: als het golft, dan golft het goed.

‘Wavemakers doen vandaag al
wat morgen nodig is.’

Vloedgolven

Als je weet hoe het werkt, kun je herkennen wat de vaste rollen, principes en patronen zijn in het ontstaan en groeien van bewegingen. Dat geldt net zo sterk voor woeste golven op zee als voor ideeën, gedragingen, gevoelens, meningen en producten. Of virussen. Zoals één zieke een griepewidemie kan starten, zo kan één dwarsdenker allerlei vastgeroeste vanzelfsprekendheden ter discussie stellen. Of kan één nieuwe uitvinding de wereld op zijn grondvesten doen schudden. Het patroon is altijd hetzelfde: het begint klein

en groeit verder totdat het heel groot is geworden. Zo is een enkeling in staat om reusachtige vloedgolven te veroorzaken. Dat is wat Wavemakers doen.

Er zijn Wavemakers in alle soorten en maten. Wavemakers zijn meestal individuen, soms vormen ze een klein groepje en heel soms een complete organisatie of instantie. Vaak zijn het mensen met een tijdelijke impact op lokale schaal. Een vrij letterlijk voorbeeld zie je als in een stadion een enkeling zich plotseling van zijn plaats verheft en beide armen omhoog en omlaag brengt. Voor je het weet doet een heel stadion mee aan zijn 'wave'. Ander voorbeeld: iemand begint bij een concert of toespraak hard te applaudiseren en even later golft het applaus door de zaal. De impact van dit soort golven is beperkt. Zowel qua tijd (na enige tijd wordt het vanzelf weer rustig), qua schaal (buiten de aanwezigen wordt niemand besmet) als qua effect (na enige tijd is de normale gang van zaken weer hersteld).

Er zijn ook Wavemakers die serieuze vloedgolven maken. Vloedgolven kunnen in enkele momenten wegvagen wat in voorafgaande tijden moeizaam is opgebouwd. Wegen en gebouwen, maar ook tradities en succesformules. Tegelijkertijd scheppen ze ruimte voor vernieuwing. Elon Musk is een Wavemaker die vloedgolven weet te veroorzaken.

Musk Mania: manisch positief

Hij staat zelfs aan de wieg van een echte Musk Mania. Daarmee bedoelen we twee dingen. Om te beginnen de manische wijze waarop Elon Musk zijn stempel op de wereld drukt. Dat gebeurt niet alleen met een uitzonderlijke passie en groot enthousiasme, maar ook in een waanzinnig tempo. De termen manisch en waanzinnig worden vaak gebruikt in de betekenis van gek zijn. Wij zien het manische en waanzinnige vanuit een positief gezichtspunt: voor ons

verwijzen de begrippen naar bevlogenheid, eigenzinnigheid en enthousiasme. En al zitten er ook schaduwkanten aan zijn karakter, Elon Musk is vooral manisch positief. Een eigentijdse en rusteloze verlosser die een verscheurde en op drift geraakte wereld nieuwe hoop wil bieden. Als een positieve remedie tegen gevoelens van apathie en fatalisme schudt hij mensen wakker en zet ze in beweging.

‘Musk Mania’ verwijst niet alleen naar de manische neigingen van de persoon zelf, maar ook naar de waanzinnige impact die hij momenteel heeft. Elon Musk is zo’n beetje in zijn eentje in staat de mediastromen continu te beheersen, hoogwaardigheidsbekleders en investeerders het hoofd op hol te brengen en om consumenten tot irrationeel gedrag te verleiden. Zoals die aanschaf van een nog niet geproduceerde auto. Elon Musk is de halfnaakte danser die een hele meute in beweging brengt. Maar dan in megaformaat. Manische taferelen kennen we van hypes rondom sporten popsterren. De waanzinnige taferelen rond de Beatles werden in de jaren zestig van de vorige eeuw al aangeduid als Beatlemania. Tegenwoordig heeft Bieber zijn Beliebers. En ook rondom racetalent Max Verstappen dreigt een Max Mania te ontstaan. Bij Musk gebeurt dit in de overtreffende trap. Hij weet massa’s mensen in vervoering te brengen. Mensen die bij hem in de buurt willen zijn en deel willen uitmaken van zijn succes. Maar vooral mensen die in hem willen geloven: Musketeers, en dan een paar meer dan drie.

MUSK MINI-MASTERCLASS:

HOOP BEGINT BIJ HET SERIEUS NEMEN VAN JE EIGEN IDEE

Je weet nu waar Musk hoop vandaan haalt én hoe hij die vervolgens uitdraagt. Tijd om dat zelf eens toe te passen:

- Wat is voor jou een belangrijk idee, dat door bijna niemand anders in je omgeving wordt gedeeld? Waarom is dat idee voor jou zo belangrijk en waarom word je er enthousiast van? Welke problemen los je ermee op?
- Probeer je idee niet alleen inspirerend te formuleren, maar ook zoveel mogelijk feitelijk te onderbouwen.
- Ga steeds na of je er voor de volle honderd procent achter staat. Heb je voldoende zelfvertrouwen om het idee straks te gaan uitdragen? Denk je echt dat jij er het verschil mee kunt maken?

Nog een tip: zo'n idee hoeft niet meteen over het redden van de mensheid te gaan. Laat dat maar aan Musk over.

A portrait of Elon Musk, the founder of Tesla and SpaceX. He is shown from the chest up, wearing a black t-shirt, with his arms crossed. He is looking off to the right of the frame. The background consists of vertical white panels.

Elon Musk, meesterbrein
achter Tesla en SpaceX

‘Een fascinerend kijkje in de ziel van een van de grootste uitvinders van onze tijd.’

Steven Van Belleghem, bestsellerauteur van *When Digital Becomes Human* en *Customers the day after tomorrow*

‘Van dit boek krijg je energie en inspiratie. Oók als je niet de hele wereld, maar alleen jouw afdeling wilt veranderen!’

Arko van Brakel, ondernemer, inspirator en auteur

‘Compromisloos innoveren is de enige route voorwaarts en in dit boek lees je hoe Musk dat doet.’

Ferdinand Grapperhaus jr., CEO van PHYSEE

‘Wat drijft een uitvinder om het onmogelijke te realiseren? Lees het in *Musk Mania*.’

Menno Lanting, bestsellerauteur *Olietankers en speedboten*, *Iedereen CEO* en *De disruptieparadox*

‘Geniaal! Wat zijn tweede vrouw wellicht pas een derde keer begrijpt, hebben Hans en Patrick wel in de smiezen. Absolute aanrader voor eenieder die in zichzelf durft te geloven!’

Thomas Blekman, clinical effectuation professor Erasmus Universiteit, spreker, gids, schrijver en waardegedreven ondernemer

‘Elon Musk verandert de regels van het spel. Hij mikt op Mars, en geeft daarmee richting aan vernieuwing.’

Patrick van der Pijl, CEO Business Models Inc, producer

Business Model Generatie en auteur *Ontwerp Betere Business*

‘Wonderen gebeuren nooit vanzelf. Dit boek laat zien met welke principes Elon Musk het onmogelijke waarmaakt.’

Jelle Drijver, presentator Frankwatching podcast en ondernemer

Musk Mania

De 5 waanzinnige succesprincipes van Elon Musk

Elon Musk, de man achter Tesla, PayPal en SpaceX, is de ultieme Wavemaker: een leider die niet alleen meesurft op de golven van vernieuwing, maar ze het liefst zelf veroorzaakt. Aan de hand van vijf even waanzinnige als toepasbare succesprincipes ontrafelen Hans van der Loo en Patrick Davidson de magie van Musk en laten ze zien hoe ook jij waanzinnige prestaties kunt realiseren.

Het kleinste boekje over 's werelds grootste presteerder!

- De grensverleggende prestaties van Musk op een rij.
- Een kijkje in de mindset en drijfveren van een wereldveranderaar.
- Musk-Minimasterclass: pas de succesprincipes van Musk zelf toe.

Met een voorwoord van Eva de Valk (*NRC Handelsblad*), schrijfster van het boek *Silicon Valley*, en een nawoord van Martijn Arets (*Crowd Expedition*). In 2018 zal Musk Mania verschijnen in het Engels, Spaans, Italiaans en Vietnamees.

Hans van der Loo is expert op het gebied van energiekl veranderen. Eerder schreef hij de bestsellers *Kus de visie wakker*, *We hebben er zin in!*, *Energy Boost*, *Vaart maken* en *Waar haal je de energie vandaan?*

Patrick Davidson is gespecialiseerd in het realiseren van prestatiesprongen, zowel met start-ups als met klassieke organisaties. Eerder schreef hij de bestseller *Waar haal je de energie vandaan?*

Samen zijn zij eigenaar van betterday en EnergyFinder.

www.managementimpact.nl
www.muskmania.com
www.wavemakers.info